

ביטוח נכות

חוברת זו מסבירה את תנאי הזכאות לביטוח נכות. דברי ההסבר הם כלליים, ואין לראות בהם נוסח מלא ומוסמך של החוק. כל האמור בלשון זכר מכוון גם לנשים.

הערה: בחוק שעל-פיו משלם הביטוח הלאומי את גמלאות נכות, חלים שינויים מעת לעת. לפיכך בבואך לממש את זכויותיך, נא ברר את זכויותיך במוקדים הטלפוניים של הביטוח הלאומי או באתר האינטרנט - פרטים בפרק 13.

תוכן העניינים

3	חוק ביטוח נכות	.1
5	קצבת נכות חודשית	.2
14	שיקום מקצועי	.3
15	קצבה לשירותים מיוחדים לנכים קשים	.4
15	גמלה מיוחדת לעולים נכים קשים	.5
16	גמלה לילד נכה	.6
17	פיצוי נפגעי גזזת	.7
17	פיצוי נפגעי עירו דם (איידס)	.8
18	הסכם בדבר גמלת ניידות	.9
19	קצבה שלא נגבתה על-ידי הזכאי	.10
20	ערעור על החלטות המוסד	.11
22	זכויותיהם של מקבלי קצבת נכות כללית במוסדות שונים	.12
25	סניפי המוסד לביטוח לאומי	.13

1. חוק ביטוח נכות

חוק ביטוח נכות נכנס לתוקפו ב־1 באפריל 1974 ותוקן
ב־1 באפריל 1984.
למבוטח בביטוח נכות נחשב כל מי שהוא תושב/ת
ישראל מגיל 18 עד גיל פרישה*.

1. גברים - גיל הפרישה לפי תאריך הלידה

גיל הפרישה	תאריך הלידה	
	עד תאריך	מתאריך
65	6/1939	-
65 ו־4 חודשים	8/1939	7/1939
65 ו־8 חודשים	4/1940	9/1939
66	12/1940	5/1940
66 ו־4 חודשים	8/1941	1/1941
66 ו־8 חודשים	4/1942	9/1941
67	ואילך	5/1942

* תושב/ת ישראל שהגיעו לגיל פרישה יגישו תביעה לקצבת זקנה.

2. נשים - גיל הפרישה לפי תאריך הלידה

גיל הפרישה	תאריך הלידה	
	עד תאריך	מתאריך
60	6/1944	-
60 ו־4 חודשים	8/1944	7/1944
60 ו־8 חודשים	4/1945	9/1944
61	12/1945	5/1945
61 ו־4 חודשים	8/1946	1/1946
61 ו־8 חודשים	4/1947	9/1946
62	12/1949	5/1947
62 ו־4 חודשים	8/1950	1/1950
62 ו־8 חודשים	4/1951	9/1950
63	12/1951	5/1951
63 ו־4 חודשים	8/1952	1/1952
63 ו־8 חודשים	4/1953	9/1952
64	ואילך	5/1953

2. קצבת נכות חודשית

א. הזכאים לקצבה:

1. נכה

"נכה" - תושב ישראל ותושבת ישראל שאינה "עקרת-בית", שמלאו להם 18 שנים, ועדיין לא הגיעו לגיל הפרישה (ראו טבלאות בעמ' 3-4), שעקב ליקוי גופני, שכלי או נפשי ממחלה, מתאונה או מלידה:

- אין להם הכושר להשתכר ואין הם משתכרים סכום השווה ל-25% מן השכר הממוצע (ש"ח באפריל 2006).

או

- כושרם להשתכר והשתכרותם בפועל הצטמצמו עקב הליקוי (בין בבת אחת ובין בהדרגה) ב-50% או יותר.

ל"נכה" ייחשב גם מי שהיה "עובד קטין" בסמוך לפני שנגרם לו אי-הכושר להשתכר.

2. "עקרת בית נכה"

תושבת ישראל, שמלאו לה 18 שנים, ועדיין לא הגיעה לגיל הפרישה (ראו טבלה בעמ' 4) שעקב ליקוי איבדה 50% לפחות מכושרה לתפקד במשק הבית, חוץ ממי שמתקיים בה אחד מאלה:

א. עבדה כעובדת שכירה או כעובדת עצמאית 12 חודשים רצופים או 24 חודשים בלתי רצופים ב-48 החודשים שקדמו להגשת התביעה (או שקדמו להפסקת העבודה - למי שהפסיקה לעבוד לאחר הגשת התביעה).

ב. חיה בנפרד מבן זוגה ולא גרה עמו ב-24 החודשים שקדמו להגשת התביעה או לאחריה. במקרים אלה עקרת בית תיחשב כעובדת ויידבק כושרה להשתכר כפי שמוגדר לעיל.

ב. תנאי הזכאות לקצבת נכות

1. נכות רפואית

רופא מוסמך מטעם הביטוח הלאומי קבע למבוטח נכות רפואית בשיעור של 60% לפחות; או בשיעור של 40% לפחות במקרים שלאחד הליקויים נקבעה נכות רפואית בשיעור של 25% לפחות. **לעקרת בית נכה** - רופא מוסמך מטעם הביטוח הלאומי קבע לה נכות רפואית בשיעור של 50% לפחות.

רופא מוסמך מטעם המוסד לביטוח לאומי יקבע את אחוז הנכות הרפואית לאחר שהמבוטח ייבדק בדיקות רפואיות, וימציא מסמכים רפואיים - הכל לפי דרישת המוסד לביטוח לאומי.

2. דרגת אי־כושר

פקיד התביעות של הביטוח הלאומי קבע שה"נכה" או "עקרת-הבית הנכה" איבדו 50% לפחות מכושרם להשתכר או לתפקד במשק בית. פקיד התביעות של המוסד לביטוח לאומי יחליט אם המבוטח "נכה" או "עקרת בית נכה" ויקבע את דרגת אי־הכושר לאחר שיתיעץ עם רופא מוסמך ועם פקיד שיקום של המוסד לביטוח לאומי.

בקביעת דרגת אי־הכושר להשתכר מתחשבים באיזו מידה ליקויו של המבוטח משפיע על כושרו לעבוד ולהשתכר, על יכולתו לשוב לעבודתו (לעבודה מלאה או חלקית) ועל יכולתו לעבוד בעבודה אחרת או ללמוד מקצוע חדש (לפי השכלתו, כושרו הגופני ומצב בריאותו).

בקביעת דרגת אי־הכושר לתפקד במשק בית תינתן הדעת באיזו מידה ליקויה של עקרת הבית משפיע על כושרה לתפקד במשק בית רגיל. כושר התפקוד של עקרת הבית נבדק במכונים מיוחדים להערכה תפקודית.

קביעת דרגת אי־כושר לזמן מוגבל

כל זמן שהמצב הרפואי או התפקודי של הנכה או של עקרת הבית הנכה אינם יציבים, או כל זמן שלא הסתיים הטיפול בשיקומו המקצועי של הנכה, רשאי פקיד התביעות לקבוע דרגת אי־כושר לזמן מוגבל, ולכל היותר לשנתיים. בתום פרק הזמן הזה תשוב ותיבדק דרגת אי־הכושר.

אובדן כושר פחות מ-50% אינו מזכה בקצבה.

● ערעור על אחוז הנכות הרפואית

מי שנקבעו לו פחות מ-80% נכות רפואית, או דרגת אי כושר הנמוכה מ-75%, רשאי לערער על אחוז הנכות הרפואית לפני ועדה רפואית לעררים.

את הערעור יש למסור לסניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום המגורים, בכתב ובצירוף נימוקים, **בתוך 30 יום** (ובתנאים מסוימים - בתוך 60 יום) מתאריך קבלת ההודעה הכתובה של המוסד בדבר אחוז הנכות הרפואית.

הוועדה הרפואית לעררים רשאית לאשר את אחוז הנכות הרפואית שקבע הרופא המוסמך או לשנותו (להגדילו או להפחיתו).

החלטת הוועדה הרפואית לעררים סופית, ואין לערער עליה אלא **בשאלות חוק בלבד לפני בית הדין האזורי לעבודה**. את הערעור יש למסור לבית הדין **בתוך 30 יום** מתאריך קבלת ההודעה הכתובה של המוסד בדבר החלטת הוועדה הרפואית לעררים.

● ערעור על דרגת אי-הכושר

מי שנקבעה לו דרגת אי-כושר נמוכה מ-50%, וכן מי שנקבעה לו דרגת אי-כושר חלקית או דרגת אי-כושר לזמן מוגבל, רשאים לערער על דרגת אי-הכושר לפני ועדה לעררים.

את הערעור יש למסור לסניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום המגורים, בכתב ובצירוף נימוקים, **בתוך 30 יום** מתאריך קבלת ההודעה הכתובה של המוסד על החלטה בדבר דרגת אי-הכושר, בתנאים מסוימים ניתן למסור את הערעור תוך 60 יום.

הוועדה לעררים רשאית לאשר את דרגת אי-הכושר שקבע פקיד התביעות או לשנותה (להגדילה או להפחיתה).

החלטת הוועדה לעררים סופית, ואין לערער עליה אלא **בשאלות חוק בלבד לפני בית הדין האזורי לעבודה**. את הערעור יש למסור לבית הדין **בתוך 30 יום** מתאריך קבלת ההודעה הכתובה של המוסד בדבר החלטת הוועדה לעררים.

● ערעור על החלטות אחרות של פקיד התביעות

על החלטה של פקיד התביעות שאין עניינה בדרגת אי-הכושר - כגון על החלטתו בדבר תקופות העבודה של המבוטח, גילו, הכנסותיו מעבודה או שלא מעבודה, שיעור הצמצום בהכנסותיו מעבודה לפי השכלתו - אפשר לערער לפני **בית הדין האזורי לעבודה**. את הערעור יש למסור לבית הדין **בתוך 6 חודשים** מתאריך קבלת ההודעה הכתובה של פקיד התביעות בדבר החלטתו.

ד. בדיקה מחדש

- מי שתביעתו לקצבת נכות נדחתה (מפני שנקבעו לו פחות מ-60% נכות רפואית, או פחות מ-50% נכות רפואית כשמדובר בעקרת בית, או מפני שנקבעה לו דרגת אי־כושר נמוכה מ-50%), וכן מי שנקבעה לו דרגת אי־כושר חלקית, רשאים לבקש בדיקה מחדש, **אם עברו 6 חודשים** מן הקביעה האחרונה של המוסד.
- מי שחל שינוי משמעותי במצבו הרפואי או התעסוקתי, שיש בו כדי להשפיע על דרגת אי־הכושר, רשאי להגיש בקשה לבדיקה מחדש, גם אם לא חלפו 6 חודשים מן הקביעה האחרונה של המוסד. לבקשה יש לצרף **תעודות רפואיות ואישורים על הכנסות מעבודה**.
- מי שתביעתו נדחתה מסיבה אחרת, כגון אי ירידה בהכנסות, רשאי להגיש תביעה חוזרת ללא המתנה.
- מי שנקבעה לו דרגת אי־כושר בשיעור של 75% לפחות, רשאי לבקש בדיקה מחדש של אחוז נכותו הרפואית בלבד, אם הוא עונה על התנאים האלה:
 1. חלפו 12 חודשים מן הקביעה האחרונה של אחוז נכותו הרפואית.
 2. רופא מוסמך מטעם המוסד קבע כי חלה החמרה במצבו הרפואי.
 3. הוא אינו מאושפז במוסד.

בדיקה מחדש לפי החלטת המוסד

- גם המוסד לביטוח לאומי רשאי להחליט לבדוק מחדש את דרגת אי־הכושר של הנכה או של עקרת הבית הנכה באחד התנאים האלה:
1. עברו 6 חודשים מן הקביעה האחרונה של דרגת אי־הכושר.
 2. נוצרו או התגלו עובדות חדשות, שלדעת המוסד לביטוח לאומי יש בהן כדי להשפיע על דרגת אי־הכושר.

בבדיקה מחדש, בין שנעשתה לפי בקשת המבוטח ובין שנעשתה לפי החלטת המוסד לביטוח לאומי, רשאי המוסד להפחית את אחוז הנכות הרפואית ו/או את דרגת אי־הכושר.

א. נכה או עקרת בית נכה שנקבעה להם דרגת אי־כושר (להשתכר או לתפקד במשק בית) בשיעור של 75% או יותר זכאים לקצבת נכות חודשית מלאה. שיעור הקצבה המלאה ליחיד - 26.75% מן הסכום הבסיסי - 1,937 ש"ח באפריל 2006.

לנכים בעלי דרגת אי־כושר בשיעור של 75% או יותר שאינם שוהים במוסד, ואחוז נכותם הרפואית 50% לפחות, משולמת תוספת לקצבה החודשית בסכום של 208 - 308 ש"ח, בהתאם לאחוז הנכות הרפואית שנקבעה להם.

ב. נכה או עקרת בית נכה שנקבעה להם דרגת אי־כושר בשיעור שבין 60% ל-74% זכאים לקצבת נכות חודשית חלקית לפי דרגת אי־הכושר. למשל: נכה שנקבעה לו דרגת אי־כושר להשתכר בשיעור של 60% מקצבת הנכות המלאה ליחיד.

ג. נכה שיש בו "תלויים" זכאי לתוספת בעדם.

"תלויים" הם בן/בת זוג תושבי ישראל, שהכנסתם אינה עולה על 57% מן השכר הממוצע, וכן ילד תושב ישראל שלא מלאו לו 18 שנים (או ילד שלא מלאו לו 20 שנים, אם הילד לומד במוסד חינוך על־יסודי; או אם הילד שוחר במסגרת קדם צבאית של צה"ל, או ילד שלא מלאו לו 22 שנים, אם הילד חייל בשירות סדיר, ולא עברו 36 חודשים מיום גיוסו, או אם הילדה משרתת בשירות לאומי מוכר לעניין זה, או אם הילד/ה לומדים במסלול עתודה, או משרתים בהתנדבות למטרה ציבורית/לאומית, ושירותם הצבאי נדחה).

תוספת בעד ילד משולמת בעד שני הילדים הראשונים.

עקרת בית נכה זכאית לתוספת בעד שני ילדיה הראשונים, אבל אין היא זכאית לתוספת בעד בן זוגה.

שיעור התוספת בעד בן זוג - 50% מן הקצבה הבסיסית המשולמת לנכה (שאינה כוללת את הקצבה הנוספת ואת התוספת עבור התלויים). התוספת בעד כל אחד משני הילדים הראשונים שיעורה 40% מן הקצבה המשולמת לנכה או לעקרת הבית הנכה.

הפחתת קצבה בגין הכנסות (מעבודה ושלא מעבודה) לנכים המקבלים תוספת בעד "תלויים"

נכה או עקרת בית נכה המקבלים תוספת בעד התלויים בהם, ויש להם הכנסות, ינוכו מקצבתם הסכומים האלה:

1. כל סכום ההכנסה שלא מעבודה.
2. מסכום ההכנסה מעבודה העולה על 40% מן השכר הממוצע (2,953 ש"ח באפריל 2006) - ינוכו 60%.

בכל מקרה, ההפחתה בגין ההכנסות תיעשה רק מסכום הקצבה שעולה על סכום קצבה מלאה ליחיד (1,937 ש"ח באפריל 2006), ולמי שמשולמת תוספת לקצבה, תיעשה ההפחתה רק מסכום הקצבה שעולה על סכום קצבה מלאה ליחיד + סכום התוספת לקצבה.

1. אופן הגשת התביעה

מי שסבור שלפי האמור לעיל הוא זכאי לקצבת נכות חודשית, יפנה אל סניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום מגוריו, ויגיש שם תביעה לקצבת נכות והצהרה למחלקת הביטוח והגבייה.

לטופס התביעה יש לצרף מסמכים רפואיים, אישורים על עבודה ושכר ממקומות העבודה וכל מסמך שיש בו כדי להוכיח את הזכאות לקצבה.
עובד עצמאי יצהיר במחלקת הביטוח והגבייה שבסניף המוסד לביטוח לאומי על השינויים בעבודתו ובהכנסותיו עקב הנכות, וימציא את השומות האחרונות שבידו.

את התביעה לקצבה יגיש תובע הקצבה עצמו. אם אין הוא מסוגל להגיש את התביעה בשל מצבו הגופני או הנפשי, רשאים בן משפחה שלו (בן זוג, ילד, הורה או נכד) או האפוטרופוס שלו או העובד הסוציאלי המטפל בו או אדם אחר המייצג אותו להגיש את התביעה בשמו.

הגשת תביעה לנכות אינה שוללת את הזכות להגיש גם תביעה פרטית לחברת ביטוח, בגין אי-כשר.

ז. תחילת הזכאות לקצבה

על-פי החוק ידון המוסד לביטוח לאומי בתביעה לקצבת נכות בתום 90 יום מן היום, שלפי טענת תובע הקצבה אבד כושרו להשתכר (או לתפקד במשק בית, כשמדובר בעקרת בית), או נצטמצם ב-50% או יותר.

הזכות לקצבה מתחילה בתום 90 יום ממועד תחילת אי-הכושר להשתכר או לתפקד במשק בית. מועד תחילת אי הכושר המוקדם ביותר האפשרי הוא 15 חודשים לפני הגשת התביעה לנכה, ו-12 חודשים לעקרת-בית. אם הנכה מקבל דמי מחלה ממעסיקו או מקופת גמל בסמוך לאחר 90 הימים האלה (מן היום ה-91 ואילך), תתחיל זכותו לקצבת נכות רק בתום פרק הזמן שבעדו שולמו לו דמי מחלה. **עולה חדש** - ידון המוסד לביטוח לאומי בתביעתו לקצבת נכות רק בתום 9 חודשים מיום שנעשה עולה, והזכאות לגמלה תתחיל בתום שנה מהיום שבו נעשה עולה.

בדיקת הזכאות לקצבת נכות היא בדיקה מורכבת ונדרש לה זמן ממושך למדי. כדי לקצר ככל האפשר את משך הבדיקה, יש לרשום בטופס התביעה לקצבה את כל הפרטים, ולהמציא למוסד לביטוח לאומי את כל המסמכים הנדרשים. כמו כן יש להתייצב לבדיקה רפואית בהתאם להזמנה.

ח. תשלום הקצבה

קצבת הנכות משולמת ב-28 בחודש לחשבון הבנק של הזכאי לקצבה. אם לדעת המוסד לביטוח לאומי הזכאי לקצבה אינו מסוגל עקב נכותו להשתמש בקצבה לטובתו או לטובת ה"תלויים" בו, תשולם הקצבה (כולה או מקצתה) למי שימנה המוסד לביטוח לאומי לקבל אותה (הקצבה תשולם לחשבון הבנק של אותו אדם).

אם הוגשה התביעה לקצבה על-ידי האפוטרופוס של הזכאי לקצבה, תשולם הקצבה לחשבון בנק שיפתח האפוטרופוס על שם הזכאי לקצבה.

על-פי דרישתו של בן/בת הזוג תשולם התוספת בעדו במישרין לידיו/ה.

תשלום הקצבה לשווה בחו"ל

קצבת הנכות משולמת לנכה תושב ישראל השווה בחו"ל, בששת החודשים הראשונים מהיציאה מהארץ. תשלום הקצבה לאחר 6

חודשים אפשרי בתנאים מסוימים, כגון אם הוא או בן זוגו מועסקים על-ידי מעסיק ישראלי בחו"ל, או אם דרוש לו טיפול רפואי מיוחד.

הזכות לקצבת נכות מותנית בשיתוף פעולה של תובע הקצבה - במילוי ההוראות שניתנו לו בדבר בדיקות רפואיות, בדיקות לשם שיקום, הכשרה מקצועית, הסבת מקצוע או השמה בעבודה.

ט. פטור מתשלום דמי ביטוח

- מקבל קצבת נכות שאין לו כל הכנסה אחרת פטור מתשלום דמי ביטוח בעד הזמן שמגיעה לו הקצבה.
- מקבל קצבת נכות שנקבעה לו דרגת אי-כושר להשתכר בשיעור של 75% לפחות לצמיתות או לתקופה זמנית של שנה לפחות, פטור מתשלום דמי ביטוח בעד הזמן שמגיעה לו הקצבה, גם אם יש לו הכנסה אחרת. אבל אם הוא עובד עצמאי, ישלם דמי ביטוח נפגעי עבודה; ואם הוא עובד שכיר, ישלם בעדו המעסיק דמי ביטוח נפגעי עבודה ודמי ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד.

י. קצבאות נוספות

מענק פטירה

נפטר מקבל קצבת נכות, ישולם מענק חד-פעמי למי שהיה בן זוגו בשעת מותו. באין בן זוג ישולם המענק לילדו של מקבל הקצבה, ובלבד שמתמלאים בילד התנאים האמורים בהגדרת ילד, ראה בפרק 2, קצבת נכות חודשית: שיעורי הקצבה.
סכום המענק שווה לסכום הבסיסי - 7,240 ש"ח באפריל 2006.
מענק פטירה כאמור משולם גם כאשר נפטר מקבל קצבת שירותים מיוחדים בלבד.

מענק לימודים

המוסד לביטוח לאומי משלם מענק לימודים למשפחות חד-הוריות שלפי הנתונים שבידי המוסד ראש המשפחה אלמן/ה, גרוש/ה, נפרד/ת בתנאים מסוימים או רווק/ה, ואשר מקבלים קצבת ילדים. למענק לימודים זכאיות גם משפחות עם 4 ילדים ויותר, בתנאי שאחד

ההורים זכאי במוסד לביטוח לאומי לאחת מהגמלאות הבאות:

- נכות כללית
- מזונות
- הבטחת הכנסה
- זקנה ושירים

המענק משולם פעם בשנה בחודש אוגוסט בעד כל ילד בן 6-11 שנים בשיעור של 18% מן הסכום הבסיסי (1,236 ש"ח באוגוסט 2005), ובעד כל ילד בן 11-14 שנים בשיעור של 10% מן הסכום הבסיסי (686 ש"ח באוגוסט 2005). פרטים על המענק אפשר לקבל בסניפי המוסד לביטוח לאומי, במחלקת ילדים.

הבטחת הכנסה

מי שאינו זכאי לקצבת נכות, והוא אינו מסוגל להבטיח לעצמו הכנסה מעבודה (או שהכנסתו פחותה מן ההכנסה המינימלית הנדרשת למחיה), יפנה אל סניף המוסד לביטוח לאומי שבמקום מגוריו לברר את זכותו לגמלת הבטחת הכנסה (או להשלמת הכנסה).

פרטים בחוברת "הבטחת הכנסה", שאפשר לקבלה בכל סניפי המוסד לביטוח לאומי ובאתר האינטרנט www.btl.gov.il

3. שיקום מקצועי

זכאי לשיקום מקצועי מבוטח שנקבעה לו נכות רפואית בשיעור של **20% לפחות**, והוא עומד בתנאים האלה:

1. עקב ליקויו אין הוא מסוגל לעסוק בעבודתו או בעבודה מתאימה אחרת.
 2. הוא זקוק להכשרה מקצועית כדי לשוב לעבודתו או כדי לעבוד בעבודה מתאימה אחרת.
 3. הוא מתאים לדעת המוסד לביטוח לאומי לשיקום מקצועי.
- מטרת השיקום המקצועי היא הקניית מקצוע ו/או סיוע להשתלבות בעבודה, על־פי התאמה אישית ויכולת.

מידע מפורט על שיקום מקצועי והטבות נלוות ניתן למצוא בחוברת "שיקום מקצועי", שניתן לקבלה בכל סניפי הביטוח הלאומי ובאתר www.btl.gov.il.

4. קצבה לשירותים מיוחדים לנכים קשים

הקצבה לשירותים מיוחדים לנכים קשים מיועדת לטיפול בנכה ולעזרת בית לשירותו האישי.

הקצבה משולמת, בין השאר, למי שנמנים עם אחת הקבוצות האלה:

- המקבלים טיפול בדיאליזה פעמיים בשבוע לפחות.
- מי שהושתל איבר בגופם (לב, כליה, לבלב, מיח עצמות או כבד) - בשנה הראשונה מיום ההשתלה.
- עיוורים שנקבעה להם נכות רפואית בשיעור של 90%, והם מתגוררים לבדם או עם בני זוג עיוורים.

מידע מפורט ניתן למצוא בחוברת "קצבה לשירותים מיוחדים לנכים קשים", שניתן לקבל בכל סניפי הביטוח הלאומי ובאתר www.btl.gov.il.

5. גמלה מיוחדת לעולים נכים קשים

על-פי הסכם בין המוסד לביטוח לאומי לבין משרד האוצר, עולים שהם נכים קשים, בני 18 עד גיל פרישה, זכאים בתנאים מסוימים לגמלה מיוחדת בתוך שנה מיום שעלו.

הגמלה מורכבת מגמלה לשירותים מיוחדים ומגמלת נכות. פרטים על הגמלה בסניף המוסד הקרוב למקום המגורים.

6. גמלה לילד נכה

לגמלה לילד נכה זכאי:

ילד נכה הוא אחד מאלה:

1. ילד שבשל ליקוי חמור או מחלה כרונית זקוק להשגחה מתמדת צמודה ופעילה על מנת למנוע סכנה לעצמו או לאחרים (גילאי 91 יום עד 18 שנים).
2. ילד הזקוק לטיפול רפואי מיוחד כמפורט בתקנות בשל מחלה כרונית קשה (גילאי 91 יום עד 18 שנים).
3. ילד התלוי בעזרת הזולת בביצוע פעולות היום-יום הרבה יותר מן הרגיל אצל בני גילו - ניידות בבית, לבישה, רחצה, אכילה, היגינה אישית, היזדקקות לנוכחות קבועה של הזולת (גילאי 3 עד 18 שנים).
4. ילד עם אחד מהליקויים הבאים:
 - תסמונת דאון (מהלידה עד גיל 18).
 - ירידה בשמיעה בכל אחת מהאוזניים של לפחות 45 דציבלים בתדירות הדיבור בלא תקנה (מהלידה עד גיל 18).
 - ילד בעל ליקוי ראייה חמור כמשמעו בתקנות (עיוור על-פי הגדרה) (גילאי 91 יום עד 18 שנים).
 - ילד שבשל עיכוב התפתחות חמור לא מסוגל לבצע את מרבית הפעולות ותנועות הראש, הגו והגפיים הרגילות אצל בן גילו (גילאי 91 יום עד 3 שנים).
 - ילד הלוקה באוטיזם או בפסיכוזה או במצב פסיכיאטרי התנהגותי (גילאי 91 יום עד 18 שנים).

מידע מפורט ניתן למצוא בחוברת "גמלה לילד נכה", שאפשר לקבל בכל סניפי הביטוח הלאומי ובאתר www.btl.gov.il.

7. פיצוי נפגעי גזזת

על-פי החוק לפיצוי נפגעי גזזת, מיום 1 בינואר 1995 זכאים לתשלום מי שנפגעו מטיפול בהקרנות נגד גזזת (או שאיריהם), שנעשו בתקופה שמ-1.1.46 ועד 31.12.60 על-ידי גוף המוגדר בחוק. לנפגע ייחשב מי שחולה באחת המחלות המפורטות בחוק, כגון סרטן באזור הראש והצוואר, סרטן הדם ועוד.

את התביעה לתשלום יש להגיש בלשכת הבריאות שבאזור המגורים. משרד הבריאות הוא שיקבע את הזכאות לתשלום ויודיע לתובע אם בקשתו אושרה או נדחתה. ביצוע התשלום ייעשה בידי המוסד לביטוח לאומי.

8. פיצוי נפגעי עירווי דם (איידס)

על-פי החוק לפיצוי נפגעי עירווי דם (איידס), זכאים לתשלום מי שנושאים את נגיף האיידס כתוצאה מקבלת עירווי דם או מוצרי דם משירות רפואי ציבורי בתקופה שמ - 31.12.81 ועד 1.1.87. החוק חל גם על בני זוג וילדים, אם הם נושאים את נגיף האיידס בעקבות מגע עם החולה.

קביעת הזכאות לתשלום היא בידי ועדת מומחים במשרד הבריאות. ביצוע התשלום ייעשה בידי המוסד לביטוח לאומי.

9. הסכם בדבר גמלת ניידות

על-פי הסכם בין משרד האוצר למוסד לביטוח לאומי משולמת גמלת ניידות (הלוואה עומדת לכיסוי המסים החלים על רכב וקצבה חודשית להחזקת רכב) לתושבי ישראל המוגבלים בניידותם עקב נכות ברגליהם.

המבקש לבדוק את זכאותו לגמלת ניידות יגיש בקשה לבדיקה רפואית לעניין מוגבלות בניידות בלשכת הבריאות המחוזית שבאזור מגוריו.

מידע מפורט ניתן למצוא בחוברת "גמלת ניידות", שאפשר לקבל בכל סניפי הביטוח הלאומי ובאתר www.btl.gov.il

10. קצבה שלא נגבתה על-ידי הזכאי

מקבל קצבת נכות כללית שנפטר בלי שגבה את מלוא הקצבה המגיעה לו, תשולם הקצבה המגיעה לשאיריו (אלמנה/אלמן או יתומים הזכאים לקצבת שאירים מן הביטוח הלאומי).

אם הזכאי לקצבה לא הניח שאירים, תשולם הקצבה למי שיוכיח שסיפק לזכאי לקצבה מצרכים או שירותים חיוניים בשנה האחרונה לחייו, ולא שולם לו בעדם. הסכום שישולם לא יעלה על סכום הקצבה בעד ששת החודשים שלפני פטירת הזכאי.

למקבל קצבאות נוספות במוסד

לא ניתן לקבל עבור אותה תקופה קצבת נכות ואחת הקצבאות הבאות: נכות מעבודה, שאירים, דמי אבטלה - כאשר הנכות הרפואית היא 100% ודרגת אי הכושר 100%. למקבל הבטחת הכנסה שנקבעה לו זכאות לקצבת נכות, מקוזזים תשלומי הבטחת ההכנסה מקצבת הנכות.

11. ערעור על החלטות המוסד

אם המוסד לביטוח לאומי דחה את בקשתך, אתה רשאי לערער עליה לפני בית הדין לעבודה. את הערעור עליך להגיש בכתב תוך 6 חודשים מיום שנמסרה לך החלטת המוסד. ערעור על החלטת ועדה לעררים ניתן להגיש בתוך 30 יום.

בתי הדין האזוריים לעבודה

טלפון	מיקוד	כתובת	עיר
02 - 5412555	91180	דרך שועפט 11	ירושלים
03 - 5128222	66532	רח' שוקן 25	תל אביב
04 - 8698000	33095	רח' פלי"ם 12 היכל המשפט	חיפה
04 - 6087777	16000	קריית יצחק רבין, היכל המשפט	נצרת עילית
08 - 6470444	84102	רח' התקווה 5, היכל המשפט	באר שבע

על החלטה של בית הדין האזורי אפשר לערער בפני בית הדין הארצי, ירושלים:

בית הדין הארצי לערעורים		
02 - 6497777	קרן היסוד 20	ירושלים

סיוע משפטי

אם החלטת לערער על החלטת המוסד לביטוח לאומי לפני בית דין לעבודה כאמור, אתה רשאי לבקש סיוע משפטי חינם מלשכות הסיוע המשפטי שעל יד משרד המשפטים. את הבקשה עליך להגיש בטופס מיוחד ללשכת הסיוע המשפטי שבאזור מגוריך.

הלשכות לסיוע משפטי

מחוז	כתובת	מיקוד	טלפון
ירושלים*	רח' הסורג 1 בית מצפה	94145	02 - 6211333
תל אביב והמרכז	הנרייטה סולד 4		03 - 6932777
חיפה והצפון	שד' פלי"ם 15 א' קריית הממשלה		04 - 8633666
באר שבע	שד' שזר 33 ת"ד 534 (בית נועם)	84200	08 - 6404526

* הלשכה בירושלים משרתת גם את תושבי אשקלון, קרית גת, אשדוד ואילת.

12. זכויותיהם של מקבלי קצבת נכות כללית במוסדות שונים

רשויות מקומיות

מקבלי קצבת נכות כללית עשויים להיות זכאים להנחה במסי ארנונה.

את הבקשה להנחה יש להגיש לרשות המקומית. האישורים מועברים מביטוח לאומי ישירות לרשויות המקומיות. אין צורך לפנות לביטוח הלאומי.

משרד התחבורה

● **מקבלי קצבת נכות כללית בעלי דרגת אי־כושר השתכרות בשיעור של 75% לפחות עשויים להיות זכאים להנחה בתחבורה הציבורית.**

תעודת הזכאות להנחה מונפקת פעם בשנתיים באופן אוטומטי. אין צורך לפנות למשרד התחבורה. מי שלא קיבל את התעודה או שהיא אבדה לו, ישאיר פרטים במענה קולי בטל' 03-5657183, או בפקס 03-5657281.

משרד הבינוי והשיכון

● **מקבלי קצבת נכות כללית בעלי דרגת אי־כושר השתכרות בשיעור של 75% לפחות עשויים להיות זכאים לסיוע בשכר דירה (ציבורי או פרטי) או ברכישת דירת קבע מאחת החברות הציבוריות (חלמיש, עמידר, עמיגור, פרזות, שיקמונה וחלד).**

● **מקבלי קצבה לשירותים מיוחדים השוהים בארץ פחות משנתיים עשויים להיות זכאים לסיוע בשכר דירה (ציבורי או פרטי) או**

ברכישת דירה מאחת החברות הציבוריות (חלמיש, עמידר, עמיגור, פרזות, שיקמונה וחלד).

משרד הרווחה

- **מקבלי קצבת נכות כללית בשיעור של 75% ומעלה, בעלי דרגת נכות רפואית בשיעור של 80% ומעלה, עשויים להיות זכאים להנחה בפעילות מונה, דמי שימוש ודמי התקנת טלפון.**
- **הורים מקבלי קצבת ילד נכה בשיעור של 100% לפחות, עשויים להיות זכאים להנחה בפעילות מונה, דמי שימוש ודמי התקנת טלפון.**

את הבקשה להנחה יש להפנות לאגף השיקום במשרד העבודה והרווחה, רח' יד חרוצים 10, ירושלים.

קופות חולים

- **מקבלי קצבת נכות כללית זכאים לפטור מתשלום בעד ביקור אצל רופא פנימי ומקצועי, בעד התחייבות בבית חולים ובעד ביקור במכונים ומרפאות חוץ.**

הפטור ניתן באופן אוטומטי בהתאם לרשימות המועברות על-ידי המוסד לביטוח לאומי.
לבירורים ניתן לפנות לתחום רישום והקצאה בביטוח הלאומי, בטל': 02-6462000

משרד האוצר / מס רכישה

- **מקבלי קצבת נכות כללית בעלי דרגת אי-כושר השתכרות של 75% לפחות לצמיתות עשויים להיות זכאים להנחה במס רכישה.**
- **מקבלי קצבת נכות כללית בעלי אחוז נכות רפואית משוקללת בשיעור של 90% ומעלה, וכן בעלי אחוז נכות רפואית בשיעור של 100% לצמיתות עשויים להיות זכאים להנחה במס רכישה.**

את הבקשה להנחה יש להפנות לפקיד משרד האוצר במקום המגורים.

משרד האוצר / מס הכנסה

מקבלי קצבת נכות כללית בעלי אחוז נכות רפואית משוקללת בשיעור של 90% ומעלה, וכן בעלי אחוז נכות רפואית בשיעור של 100% עשויים להיות זכאים לפטור מתשלום מס הכנסה (סעיף 9(5) לפקודת מס הכנסה), בהתאם לכללים שנקבעו.

את הבקשה לפטור יש להגיש לפקיד השומה במקום המגורים.

מינהל מקרקעי ישראל

● מקבלי קצבת נכות כללית שנקבע להם אחוז נכות רפואית בשיעור של 80% לפחות, עשויים להיות זכאים לפטור או הנחה בדמי הסכמה המשולמים למינהל מקרקעי ישראל.

את הבקשה לפטור או להנחה יש להפנות למינהל מקרקעי ישראל במקום המגורים.

תו חניה לרכב נכה

לשם קבלת תו חניה לרכב נכה עליך לפנות ללשכת הבריאות המחוזית שבאיזור מגוריך. את תו החניה יוכל לקבל גם מי שנקבעה לו נכות רפואית בשיעור 60% לפחות ורופא של לשכת הבריאות אישר כי תנועתו בדרכים ללא רכב עשויה לערער את מצב בריאותו.

אם טרם הגעת לגיל פרישה, עליך לפנות עם אישור על אחוזי נכות כנ"ל, רשיון נהיגה בתוקף ורשיון רכב הרשום על שמך ללשכת הבריאות המחוזית שבאיזור מגוריך (הגעת לגיל פרישה - עליך לפנות עם המסמכים הנ"ל למשרד הרישוי המחוזי שבאיזור מגוריך).

לעניין נכה "גיל הפרישה" לגבר הוא גם הגיל הרלוונטי לאישה.

13. סניפי המוסד לביטוח לאומי

פקס	טלפון		
(02)6514002	(02)6709211	שד' וייצמן 13, ירושלים	המשרד הראשי
(08)8686603	(08)8686666	רח' הבנים 14	אשדוד
(08)6710681	(08)6741111	הנשיא 101	אשקלון
(08)6238819	(08)6295311	רח' וולפסון 6	באר שבע
(03)6751970	(03)6152999	רח' אהרונוביץ 12	בני-ברק
(04)6328108	(04)6328111	רח' הלל יפה 7	חדרה
(03)5022422	(03)5022555	רח' פנחס לבון 26, פינת ברקת	חולון
(04)8544290	(04)8544111	שד' פלי"ם 8	חיפה
(04)6726618	(04)6738111	רח' זכי אל חדיף 1	טבריה
(03)5127149	(03)5127222	רח' התקומה 30	יפו
(02)6755691	(02)6755721	רח' שמעון בן שטח 4	ירושלים
(09)7401688	(09)7479888	רח' וייצמן 39	כפר סבא
(04)9885115	(04)9907333	רח' נשיאי ישראל 11	כרמיאל
(04)9528103	(04)9528111	שד' וייצמן 62	נהריה
(04)6027408	(04)6027511	רח' המחצבות 3	נצרת
(09)8602704	(09)8602777	רח' הרצל 68	נתניה
(04)6526086	(04)6529222	רח' מנחם 1	עפולה
(03)9114922	(03)9114777	רח' רוטשילד 72	פתח תקוה
(04)8411942	(04)8467500	אח"י אילת 50, קרית חיים	קרית
(03)9426714	(03)9426666	רח' ישראל גילי 7	ראשון לציון
(08)9450737	(08)9345919	רח' רמז 64, פינת רח' פינס	רחובות
(08)9254157	(08)9777444	רח' דני מס 11	רמלה
(03)6751261	(03)6751234	רח' החשמונאים 15	רמת גן
(03)6250634	(03)6250000	רח' יצחק שדה 17	תל אביב

סניפי המשנה

פקס	טלפון		
(08)6374602	(08)6369555	רח' מדין 12	אילת
(02)9918438	(02)9906111	רח' הנשיא 8	בית שמש
(03)5127080	(03)5127090	רח' ז'בוטינסקי 2	בת ים
(08)6553777	(08)6503444	רח' ז'בוטינסקי 1	דימונה
(09)9542139	(09)9594444	רח' בן גוריון 22	הרצליה
(04)6545223	(04)6447222	רח' ניצנים 45	מגדל העמק
(04)6785560	(04)6788333	ת.ד. 484 מיקוד 14930	מרר
(04)6563301	(04)6027450	רח' עמל 1	נצרת עלית
(02)6277219	(02)6497195	רח' אבן בטוטא 5	סניף משנה ירושלים
(04)9551690	(04)9955555	רח' גבורי סיני 4	עכו
(04)6922294	(04)6825111	רח' הפלמ"ח 100	צפת
(08)6812592	(08)6621777	שד' העצמאות 64	קרית גת
(08)8582832	(08)8612666	רח' רש"י 2	קרית מלאכי
(04)6942536	(04)6836000	בניין לב העיר, מ. מסחרי, 50	קרית שמונה
(04)9862058	(04)9058222	רח' 2/304	שפרעם
(08)6892103	(08)6624555	רח' הגופר 21	שדרות

נקודות השירות

ירכא	אום אל פאחם
מודיעין עילית	אופקים
מכבים-רעות	אור יהודה
מעלה אדומים	אור עקיבא
מעלה אפרים	אריאל
מעלות - תרשיחה	בית שאן
מצפה רמון	ביתר עילית
נתיבות	בקה אל גרבייה
עופרה	גאולה
ערד	דליית אל כרמל
עתלית	זכרון יעקב
פרדס חנה	חצור הגלילית
קצרין	טייבה
קרית ארבע	טירת הכרמל
קרית אתא	יבנה
קרני שומרון	יהוד
ראש העין	יקנעם
רהט	ירוחם

זמני קבלת הקהל בסניפים

נושאים	שעות	ימים
כל ענייני הביטוח הלאומי	12:30 - 8:00	א', ג', ה'
(בסניף נצרת בימים ב', ג', ה').		
נפגעי עבודה, אמהות, ילדים, מילואים, גבייה.	17:00 - 15:00	ב', ד'
(בסניף תל-אביב אין קבלת קהל אחר הצהריים)		
קבלת קהל בבאר שבע ודימונה:		
	שעות	ימים
	14:30 - 8:30	א', ג'
	17:00 - 15:00	ב', ד'

מוקדים טלפוניים

לברור פרטים על בקשה שהגשת לתשלום קצבה, על דמי ביטוח שעליך לשלם או כל מידע אחר, וכן להזמנת אישורים, טפסים וחוברות הסברה. אפשר גם לשלם חובות באמצעות כרטיס אשראי.

המוקדים פועלים בימים א-ה בין השעות 8:00-15:00

משרת את הסניפים הבאים:	מס' הטלפון במוקד
רחובות, אשדוד, אשקלון, באר שבע, רמלה, ראשון לציון, ירושלים, חדרה, קרית, נהריה, עפולה וכרמיאל.	08 - 9369696
טבריה, נצרת, חיפה, פתח תקווה וכפר סבא.	08 - 6509999

מוקד טלפוני ממוחשב לתשלום חובות בכרטיס אשראי

זמני השירות	מס' הטלפון במוקד
ימים א'-ד' בין השעות 7:00 - 23:30	08 - 6509911
יום ה' בין השעות 7:00 - 18:30	
יום ו' בין השעות 7:00 - 14:30	

אגף פניות הציבור

לתלונות והצעות לשיפור ניתן לפנות לאגף פניות הציבור:

שד' ויצמן 13 ירושלים, 91909,

טל' 02-6709070 בימים א-ה בשעות 8:00 - 15:00,

פקס 02-6525038.

כתובתנו באינטרנט:

www.btl.gov.il

באתר תמצא מידע על כל הזכויות והחובות ופרטים על הסניפים, וכן תוכל להוריד טפסים, להזמין אישורים וחוברות הסברה ולשלם את חובך לביטוח הלאומי.

מוקד מצוקה 118 של משרד הרווחה

טיפול ראשוני, הכוונה ומידע לאנשים עם מצוקה, חיוג חינם 24 שעות ביממה.

בהוצאת המוסד לביטוח לאומי, הסברה ויחסי ציבור
סימן החוברת: ח"ה 9, הפקה: לשכת הפרסום הממשלתית
ירושלים, תמוז התשס"ו, יוני 2006

